

місце поодинокі його випадки. Також слід підкреслити, що було відсутнє позбавлення батьківських прав, винятком був лише той випадок, коли батьки виховували дітей в іншій вірі.

Список використаної літератури:

1. Керимов Д.А. Методология права (предмет, функции, проблемы философии права). – М., 2001.
2. Иванова А.Н. Уголовная ответственность за незаконный оборот драгоценных металлов и камней: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. – М., 2000.
3. Казанцева К.В. Історія розвитку кримінального законодавства, що забороняє незаконні дії у сфері обігу дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння // Науково-практичний додаток до журналу «Міліція України». – 2008. – № 74. – С. 3–6.
4. Сергеевич В. Лекции и исследования по древней истории русского права. – СПб., 1910.
5. Неволин К. История российских гражданских законов. – Т. 1. – СПб., 1851.
6. Владимирский-Буданов М.Ф. Обзор истории русского права. – СПб., Киев, 1905.
7. История культуры Древней Руси. – М. – Л., 1951. – Т. 2.
8. Сергеевич В. Лекции и исследования по истории русского права. – СПб., 1883.
9. Загоровский А.И. О внебрачных детях по новому закону (3 июня 1902 года). – Одеса, 1903.
10. Нечаева А.М. Россия и ее дети (ребенок, закон, государство). – М., 2000.
11. Романов Б.А. Люди и нравы древней Руси. Историко-бытовые очерки 11-13 вв. – М. – Л., 1966.
12. Кормчая книга. – М., 1912. – Т. 1.
13. Ошанин М. О призрении покинутых детей. – Ярославль, 1912.
14. Домострой. – Одеса, 1887.
15. Российское законодательство X–XX веков. – М., 1985. – Т. 2.
16. Российское законодательство X–XX веков. – М., 1985. – Т. 3.
17. Рейс Д. Основные правовые системы современности (сравнительное право). – М., 1967.
18. Владимирский-Буданов М.Ф. Обзор истории русского права. Вып. 2. – Киев, 1886.
19. Загоровский А.И. Курс семейного права. – Одесса. 1909.
20. Акты о высших государственных установлениях. – М. – Л., 1945. – Т. 1: Законодательные акты Петра I.
21. Российское законодательство X–XX веков. – М., 1986. – Т. 4.
22. Павлов А. 50-я глава Кормчей книги как исторический и практический источник русского брачного права. – М., 1887.
23. Российское законодательство X–XX веков. – М., 1986. – Т. 5.
24. Об общественном призрении в России. – СПб., 1818. – Ч. 2.
25. Ломоносов М.В. О сохранении и размножении Российского народа: Соч. – М. – Л., 1961.
26. Брокгауз Ф.А., Эфрон И.А. Энциклопедический словарь. – СПб., 1892.

Надійшла до редакції 21.03.2012

МИКУЛЕЦЬ В.Ю., здобувач
(Львівський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 323 (477)

**ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ
ЄДИНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ В УКРАЇНІ**

Питання інформаційно-правового простору на сучасному етапі розвитку інформаційних технологій є одним із основних умов для успішного розвитку держави.

Ключові слова: єдиний інформаційний простір, інформаційно-правовий простір, інформаційний суверенітет держави, інформаційна взаємодія держав, інформаційне суспільство.

Вопросы информационно-правового пространства на современном этапе развития информационных технологий являются одним из основных условий для успешного развития государства.

Ключевые слова: единое информационное пространство, информационно-правовое пространство, информационный суверенитет государства, информационное взаимодействие государств, информационное общество.

The question of information-legal space in the current development of information technology is one of the main conditions for successful development.

Keywords: common information space, information and legal space, information sovereignty, Information interaction of, the information society.

Рух до інформаційного суспільства для будь-якої держави – поступовий, тривалий у часі, але неминучий процес. Україна у цьому процесі значно відстає від розвинутих країн, проте це надає їй можливість на прикладі інших зрозуміти роль держави у цілеспрямованому формуванні засад інформаційного впливу.

Україна має власну історію розвитку базових засад інформаційного суспільства, яка представлена результатами діяльності всесвітньо відомої школи кібернетики, засновником якої був видатний український вчений В.М. Глушков; сформованими на початку 90-х років минулого століття Концепцією та Національною програмою інформатизації; досягненнями у галузі створення різноманітних інформаційно-телекомунікаційних технологій, загальнодержавних інформаційно-аналітичних систем різного рівня та призначення [3, с. 71].

Враховуючи важливість питання, що розглядається, в Україні розроблена відповідна законодавча база, яка постійно оновлюється і доповнюється. Сьогодні у вітчизняному законодавстві виписані основні завдання щодо розвитку інформаційного суспільства до 2015 р.

Так, у Законі України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки” [4] зазначається, що одним з пріоритетів України є прагнення побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток держави інформаційне суспільство, в якому кожен міг би створювати і накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися і обмінюватися ними, щоб надати можливість кожній людині повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи суспільному і особистому розвитку та підвищуючи якість життя.

Розвиток інформаційного суспільства в Україні та впровадження новітніх інформаційних технологій в усі сфери суспільного життя і в діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування визначається одним з пріоритетних напрямів державної політики.

1. Основні стратегічні цілі розвитку інформаційного суспільства в Україні:

- прискорення розробки та впровадження новітніх конкурентоспроможних інформаційних технологій в усі сфери суспільного життя, зокрема в економіку України і в діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення, насамперед шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх інформаційних технологій у формуванні всебічно розвиненої особистості;
- розвиток національної інформаційної інфраструктури та її інтеграція із світовою інфраструктурою;
- державна підтримка нових "електронних" секторів економіки (торгівлі, надання фінансових і банківських послуг тощо);
- створення загальнодержавних інформаційних систем, насамперед у сферах охорони здоров'я, освіти, науки, культури, охорони довкілля;
- збереження культурної спадщини України шляхом її електронного документування;
- державна підтримка використання новітніх інформаційних технологій засобами масової інформації;
- використання інформаційних технологій для вдосконалення державного управління, відносин між державою і громадянами, становлення електронних форм взаємодії між органами державної влади та органами місцевого самоврядування і фізичними та юридичними особами;
- досягнення ефективної участі всіх регіонів у процесах становлення інформаційного суспільства шляхом децентралізації та підтримки регіональних і місцевих ініціатив;
- захист інформаційних прав громадян, насамперед щодо доступності інформації, захисту інформації про особу, підтримки демократичних інститутів та мінімізації ризику "інформаційної нерівності";
- вдосконалення законодавства з регулювання інформаційних відносин;
- покращення стану інформаційної безпеки в умовах використання новітніх інформаційних технологій [5].

2. Досягнення зазначених цілей дасть змогу:

- підвищити національну конкурентоспроможність за рахунок розвитку людського потенціалу, насамперед у високоінтелектуальних сферах праці, а також розширити експортний потенціал інформаційних технологій індустрії України;

- поліпшити життєвий рівень населення завдяки економічному зростанню, забезпеченню прав і свобод людини, наданню рівного якісного доступу до інформації, освіти, послуг закладів охорони здоров'я та адміністративних послуг органів державної влади та органів місцевого самоврядування, створенню нових робочих місць і розширенню можливостей щодо працевлаштування населення, забезпеченню соціального захисту вразливих верств населення, зокрема людей, що потребують соціальної допомоги та реабілітації;

- сприяти становленню відкритого демократичного суспільства, яке гарантуватиме дотримання конституційних прав громадян щодо участі у суспільному житті, прийнятті відповідних рішень органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

3. Основними напрямами розвитку інформаційного суспільства в Україні визначити:

- формування та впровадження правових, організаційних, науково-технічних, економічних, фінансових, технологічних, методичних умов розвитку інформаційного суспільства в Україні з урахуванням світових тенденцій;

- всебічний розвиток загальнодоступної інформаційної інфраструктури на засадах сприяння вітчизняному виробництву новітніх інформаційних технологій та інформаційно-телекомунікаційних систем, подолання технічної і технологічної залежності від зарубіжних виробників;

- забезпечення вільного доступу населення до телекомунікаційних послуг, зокрема до мережі Інтернет, інформаційних технологій та інформаційних ресурсів;

- збільшення різноманітності та кількості послуг населенню та бізнесу, що надаються за допомогою інформаційних технологій;

- створення загальнодоступних електронних інформаційних ресурсів на основі врахування національних, світоглядних, політичних, економічних, культурних та інших аспектів розвитку України;

- надання кожній людині можливості для здобуття знань, умінь і навичок з використанням інформаційних технологій під час навчання, виховання та професійної підготовки;

- створення умов для забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності усіх верств населення, створення системи мотивацій щодо впровадження і використання інформаційних технологій для формування широкого попиту на такі технології в усіх сферах життя суспільства;

- забезпечення участі громадськості в побудові інформаційного суспільства, забезпечення конституційних прав людини, суспільства та держави в інформаційній сфері;

- розробку та впровадження системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства в Україні з внесенням відповідних змін у систему державних статистичних спостережень з узагальненням їх з міжнародними стандартами і методологією та щорічним їх оприлюдненням [6, с. 438-455].

Запровадження засад взаємодії учасників побудови інформаційного суспільства передбачає, що це суспільство розбудовується за умови співпраці і солідарності громадян, приватного сектора економіки, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, відповідних об'єднань громадян, коли:

- органи державної влади визначають пріоритети розвитку, забезпечують їх досягнення і всебічну підтримку, координують та стимулюють виконання завдань, формують законодавчу базу і контролюють її виконання всіма учасниками побудови інформаційного суспільства;

- приватний сектор економіки, здебільшого, забезпечує впровадження та використання інформаційних технологій у всіх сферах життя, вдосконалює інформаційну інфраструктуру, надає інформаційні та комунікаційні послуги тощо;

- об'єднання громадян взаємодіють з органами державної влади, органами місцевого самоврядування і приватним сектором економіки у питаннях забезпечення справедливого та рівного доступу до інформаційних і комунікаційних послуг, формують громадську думку щодо пріоритетів та перспектив розвитку інформаційного суспільства;

- держава, приватний сектор економіки та об'єднання громадян сприяють встановленню і розширенню взаємовигідних відносин з міжнародними організаціями, у тому числі з міжнародними фінансовими установами, які відіграють провідну роль у розвитку інформаційного суспільства та оцінці прогресу в цій сфері [4].

На виконання вищезазначених завдань спрямований план заходів, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2007 р. № 653-р., де зазначено, що необхідно:

- урахувувати під час розроблення програм економічного та соціального розвитку питання щодо розвитку інформаційного суспільства;
- підготувати пропозиції щодо утворення при Кабінеті Міністрів України міжгалузевої ради з питань розвитку інформаційного суспільства як консультативно-дорадчого органу у складі представників центральних органів виконавчої влади та за участю громадських організацій;
- запровадити проведення засідань за круглим столом, семінарів, відеоконференцій за участю керівників органів державної влади, лідерів політичних партій, учених та представників бізнесу для обговорення питань розвитку інформаційного суспільства;
- забезпечувати висвітлення через засоби масової інформації та Інтернет даних про стан виконання заходів з розвитку інформаційного суспільства в Україні;
- сприяти створенню в засобах масової інформації тематичних рубрик та програм з питань розвитку інформаційного суспільства;
- утворити при органах виконавчої влади громадські ради для проведення експертної та консультативної діяльності з питань розвитку інформаційного суспільства;
- визначити у центральних та місцевих органах виконавчої влади відповідальну особу з питань розвитку інформаційного суспільства з числа заступників керівника;
- покласти на структурні підрозділи з питань розвитку та впровадження інформаційних технологій обласних та районних держадміністрацій функції забезпечення розвитку інформаційного суспільства тощо [7].

До умов переміщення України на шляху до інформаційного суспільства можна віднести:

- впровадження високих технологій та конкурентоспроможного виробництва. Це означає, що розвиток інформаційної інфраструктури повинен бути порівняним з західним, що потребує збільшення капіталовкладень у інформаційні галузі економіки, науку, освіту, широкого залучення іноземного капіталу, відповідної податкової підтримки держави тощо;
- збільшення сукупного доходу на душу населення, інформаційна прозорість для суспільства та громадян;
- незалежність засобів масової інформації, формування довіри населення до влади, економічної та соціальної політики держави;
- розвиток інформаційної підтримки освіти та науки;
- переорієнтацію військового комплексу на створення і модернізацію засобів інформатики;
- поступову інтеграцію інформаційного простору України у світовий інформаційний простір при збереженні національного інформаційного суверенітету.

Розвиток інформаційних технологій, створення інформаційного суспільства призвело до якісних змін не тільки у технічній, науковій сфері, а й у системі ознак держав. До них можна віднести:

- прозорість географічних і геополітичних кордонів держав у міжнародному інформаційному обміні;
- глобалізацію інформаційних потоків та формування державою засобів і способів інформаційного обміну;
- розширення можливостей безпосереднього контакту між соціальними та політичними групами завдяки доступності комп'ютерних засобів і простоти роботи з ними;
- необхідність уніфікації національних інформаційних законодавств різних держав.

У часи загальної інформатизації та побудови інформаційного суспільства однією з суттєвих державоутворюючих ознак та обов'язковою умовою і характеристикою самого інформаційного суспільства є інформаційний простір.

І.Л. Бачило пропонує розуміти під єдиним інформаційним простором сукупність інформаційних ресурсів та інформаційної інфраструктури, яка на основі загальних правил дозволяє забезпечувати безпечну інформаційну взаємодію держав, установ та громадян за умов їх рівних прав доступу до відкритих інформаційних ресурсів, а також максимально повно задовольняти їх інформаційні потреби на всій території держави за умов збереження інтересів на вхід у світовий інформаційний простір та збереження національного інформаційного суверенітету [1].

К.І. Беляков вважає, що сутність єдиного інформаційного простору можна повніше ви-

значити через категорію єдиного інформаційно-правового простору, який являє собою систему організаційно та методично пов'язаних інформаційних ресурсів, які формуються державою та іншими учасниками інформаційних відносин [2].

Єдиний інформаційний простір є, з одного боку, необхідною ознакою успішного формування інформаційного суспільства, необхідною умовою входження у всесвітнє інформаційне суспільство, а з другого – виступає гарантом збереження інформаційного суверенітету держави.

Єдиний інформаційний простір характеризується:

- дією загальних правил для всіх суб'єктів інформаційної взаємодії у формуванні та розвитку єдиного інформаційного простору;
- забезпеченням безпечної інформаційної взаємодії держав, установ та громадян;
- максимально повним задоволенням їх інформаційних потреб;
- правовою рівністю на доступ суб'єктів інформаційних відносин до інформаційних ресурсів;
- збереженням балансу інтересів на входження у світовий інформаційний простір та забезпеченням національного суверенітету держави.

Список використаної літератури

1. Бачило И.Л., Лопатин В.Н., Федотов М.А. Информационное право: Учебник. – СПб., 2001.
2. Беляков К.И. Управление и право в период информатизации: Монография. – К., 2001.
3. Глушков В.М. Основы безбумажной информатики. – М., 1987; Программное обеспечение решения информационных задач на компьютеризированном рабочем месте: Метод. рекомендации / Сост. Ю.В. Попов. – К., 1989.
4. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 рр.: Закон України № 537-V від 09.01.2007 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
5. Про національні інформаційні ресурси: Проект Закону України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.
6. Юсупов Р.М., Заболотский В.П. Научно-методологические основы информатизации. – СПб., 2000.
7. Про затвердження плану заходів на виконання завдань, передбачених Законом «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 рр.»: Розпорядження Кабінету Міністрів від 15 серпня 2007 р. № 653-р.

Надійшла до редакції 09.02.2012

МОЛЧАНСЬКИЙ О.О., аспірант
(Одеський національний університет
імені І.І. Мечникова)

УДК 343.924

ПРОЦЕСУАЛЬНІ РІШЕННЯ: СУТНІСТЬ ТА СПІВВІДНОШЕННЯ З ІНШИМИ СПОРІДНЕНИМИ ПОНЯТТЯМИ

Проаналізовано особливості процесуальних рішень, які приймаються органами адміністративної юрисдикції в межах провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Ключові слова: процесуальне рішення, управлінське рішення, процес прийняття процесуального рішення, процесуальні документи.

Аналізуються особливості процесуальних рішень, приймаємих органами адміністративної юрисдикції в рамках виробництва по справах об адміністративних правопорушеннях.

Ключевые слова: процессуальное решение, управленческое решение, процесс принятия процессуального решения, процессуальные документы.

The article analyzes the features of the procedural decisions taken by bodies under the administrative jurisdiction of the cases on administrative offenses.

Keywords: procedural decision, administrative decision, adoption of a decision, procedural documents.

